

16.02.2022

Pormestari

25 §**Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetun lain muuttamiseksi**

HEL 2022-000781 T 03 00 00

VN/25711/2021

Päätös

Pormestari antoi opetus- ja kulttuuriministeriölle seuraavan lausunnon hallituksen esitysluonnoksesta Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetun lain muuttamiseksi:

Helsingin kaupunki kannattaa valtakunnallisesti yhtenäisen digitaalisen varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmän käyttöönottoa. Kuten lakiesityksessä todetaan, on varhaiskasvatuksen laatu käsitteenä moninainen ja sidoksissa kulloinkin yhteiskunnassa tärkeinä pidettyihin arvoihin. On merkityksellistä, että varhaiskasvatuksen laadun yhtenäisen arvioinnin myötä myös laadun käsitteellistä määrittelyä voidaan vahvistaa. Lakiesityksessä ehdotettu järjestelmän käyttöönotto on hyvä jatkumo Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (arviointikeskuksen) toteuttamalle varhaiskasvatuksen laadun arviointia koskevalle kehitystyölle. Lisäksi järjestelmä vahvistaa varhaiskasvatuksen yhtenäistä tietopohjaa.

Helsingin kaupungin varhaiskasvatusyksiköitä on ollut mukana arviointikeskuksen toteuttamassa varhaiskasvatuksen laadun arviointityökalujen pilottihankkeessa. On myönteistä, että järjestelmän kehittämisessä on toteutettu pilottihanke ja hyödynnetty käyttäjäpalautetta. Kunnilla on kuitenkin toistaiseksi hyvin vähän tietoa toteutettavasta järjestelmästä eikä lakiesityksessä kuvata tarkemmin, minkälainen laadunarviointijärjestelmä tulee käytännössä olemaan. Konkreettinen tietämys tulevasta järjestelmästä olisi eduksi tilanteessa, jossa kunnissa kehitetään samanaikaisesti omia laadunarviointiin ja -hallintaan liittyviä malleja. Lakimuutoksen esitöiden perusteella on lisäksi haastavaa arvioida kunnan rekisterinpitäjälle koituvan työn määrää.

Vastuu laadunhallinnan suunnittelusta ja toteuttamisesta tulee säilyä myös järjestelmän käyttöönoton jälkeen paikallisella tasolla. Kunnissa on erilaisia tarpeita kehittää varhaiskasvatuksen laatua, jolloin arviointiteeman ja -työkalujen valinnan tuleekin säilyä kunnissa.

Pidämme hyvänä, että järjestelmä mahdollistaisi arviointikeskuksen ulkoisten arviointien toteuttamisen. Ulkopuolisten arviointien tulee kuitenkin olla hyvin ennakoitavissa eivätkä ne saa aiheuttaa kohtuutonta

16.02.2022

Pormestari

kuormitusta varhaiskasvatussyksiköiden henkilöstölle. On tärkeää varmistaa, että kunnilla on käytössään ulkopuolisten arviointien alueelliset, yksikkö- ja toimipistekohtaiset tulokset sekä kunnallisen että yksityisen varhaiskasvatuksen osalta, jotta toimintaa voidaan kehittää ja varmistaa toiminnan tasalaatuisuus.

Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä ei pitäisi sisällään esiopetuksen arviointia johtuen esiopetuksen sijoittumisesta perusopetuslain alaisuuteen. On huomioitava, että järjestelmän käytön ja sen myötä kertyvän arviointitiedon osalta tämä voi osoittautua ongelmalliseksi. Helsingin kaupungin järjestämä esiopetus toimii tiiviissä yhteydessä varhaiskasvatuksen kanssa ja usein saman esihenkilön alaisuudessa. Lakiesitykseen tulisi tarkentaa, miten järjestelmää voidaan hyödyntää esiopetuksessa. Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan olisi tarkoituksenmukaista, että varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstön voisi käyttää järjestelmää tasavertaisesti oman työn arvioinnin osalta.

Lakiesityksessä ehdotetaan, että jatkossa myös lapset ja heidän huoltajansa voisivat käyttää laadunarviointijärjestelmää ja olla näin osallisena arvioinnin toteuttamisessa. Pidämme lasten ja huoltajien osallisuutta merkittävänä. Eri-ikäisten ja eri kehitystasoisten lasten osallistaminen arviointiin tulee tehdä lapselle sopivalla tavalla. Tämä tulisi ottaa huomioon jo järjestelmän kehittämisvaiheessa, jotta vastuu arvioinnin ikätasoisesta toteuttamisesta ei jää vain henkilöstön vastuulle.

Henkilötietojen käsittelystä on lakiesityksessä säädetty kattavasti. Yhteisrekisterinpitäjyyttä koskeva ehdotettu sääntely yhdessä jo voimassa olevan tietovarannon yhteisrekisterinpitäjyyttä koskevan varhaiskasvatustulain 68 §:n mukaisen sääntelyn kanssa pirstoo rekisterinpitäjän vastuut tavalla, joka voi käytännössä vaarantaa henkilötietojen käsittelyn kokonaishallinnan ja tehdä käsittelyn hahmottamisesta asiakkaalle liian vaikeaa. Kunnalle jäävät rekisterinpitäjän vastuut, erityisesti rekisteröidyn informointi tietosuoja-asetuksen 12 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ovat haastavia toteuttaa ottaen huomioon, että järjestelmän tuntemus on arviointikeskuksella. Jaettuihin vastuisiin sisältyy riski erityisen haavoittuvaisessa asemassa olevien rekisteröityjen (pienet lapset) pallotelusta rekisterinpitäjien välillä.

Ottaen huomioon arviointikeskukselle säädetyt vastuut talletettujen vastaustietojen osalta, olisi rekisteröidyn edun mukaista, että laissa säädettäisiin tietosuoja-asetuksen 26 artiklan 1 momentissa tarkoitettua yhteyspisteestä esimerkiksi nimeämällä yhteyspisteeksi varhaiskasvatuksen järjestäjän. Vastaavasti arviointikeskukselle olisi säädettävä velvollisuus toimittaa varhaiskasvatuksen järjestäjälle kootusti ja selkeässä muodossa rekisteröidyn informoimiseksi ja tiedusteluihin vastaamiseksi sekä rekisteröidyn oikeuksien toteuttamiseksi tarvittavat

16.02.2022

Pormestari

laadunvalvontajärjestelmää ja siinä tapahtuvaa henkilötietojen käsittelyä koskevat tiedot. Tällöin varhaiskasvatuksen asiakkaat voisivat kaikissa tilanteissa olla yhteydessä omaan varhaiskasvatuksen toimipisteeseensä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 21.1.2022
- 2 Lausuntopyyntöön liite esitysluonnos
- 3 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lausunto 14.2.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet**Ote**

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetun lain muuttamiseksi. Lausuntoa on pyydetty 18.2.2022 mennessä. Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi varhaiskasvatuksen digitaalisesta laadunarviointijärjestelmästä. Varhaiskasvatuksen järjestäjät ja palveluntuottajat voivat järjestelmän avulla täyttää lakisääteisen tehtävänsä arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuoliseen arviointiin. Järjestelmä antaa arviointikeskukselle mahdollisuuden toteuttaa ulkopuolisia varhaiskasvatusta koskevia arviointeja, tukea arviointia ja laadunhallintaa sekä kehittää varhaiskasvatuksen arviointia. Lisäksi esityksessä ehdotetaan säädettäväksi järjestelmän

16.02.2022

Pormestari

yhteisrekisterinpitäjyydestä ja varhaiskasvatuksen tietovarannon tietojen hyödyntämisestä järjestelmässä. Järjestelmän käyttö koskee sekä kunnallista että yksityistä varhaiskasvatusta.

Esityksen tavoitteena on parantaa varhaiskasvatusta koskevaa tietopohjaa. Ottamalla käyttöön kansallisesti yhtenäinen laadunarviointijärjestelmä mahdollistetaan yhtenäisen, luotettavan ja kumuloituvan arviointitiedon tuottaminen, jota voidaan hyödyntää varhaiskasvatuksen järjestäjien ja yksityisten palveluntuottajien toiminnan kehittämistyössä. Ehdotetulla laadunarviointijärjestelmällä tuotettaisiin myös kansallista arviointitietoa varhaiskasvatuksen systemaattiseen ja pitkäjänteiseen kehittämiseen koko maassa.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.9.2022.

Esitys on oheisen kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lausunnon mukainen. Ministeriölle annettavaan lausuntoon on täydennetty henkilötietojen käsittelyä koskevat osuudet.

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 7 kohdan mukaan pormestari tekee esityksiä ja antaa kaupunginhallitukselta pyydettyjä lausuntoja sekä huolehtii näihin rinnastettavista muista tehtävistä, jollei asiaa sen periaatteellisen tai taloudellisen merkityksen johdosta ole saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 21.1.2022
- 2 Lausuntopyyntöön liite esitysluonnos
- 3 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lausunto 14.2.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

16.02.2022

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 25 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

16.02.2022

Pormestari

Juhana Vartiainen
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 17.02.2022.